

АДЫГЭ

1923-рэ илъэсым
гъэтхалэм
кыщегъэжыгъэу
кыдэклы

№ 131 (23060)

2024-рэ илъэс

ГЪУБДЖ

БЭДЗЭОГЪУМ и 23-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

6 +
тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихытыу нэклубгъохэр

МАКЪ

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

АуплъэкIугъэм инахьыбэр гъомылапхъэкIэ бгъэфедэнэу щыт

альэкIыгъ.
Джы дэгъоу
кызыхыжыгъэхэм
зишIуагъэ
кыкIыгъэри, макIэу
чыгур кызэтагъэхэр
щыкIагъэу
зыгъэхуыгъэхэри
зэтэгашIэ.
Зэфэхьысыжъэу
тшыхэрэм
такыпкырыкIызэ
тапэкIэ бжыхьасэхэм
таделэжьэшт, —
**кыIуагъ Абрэдж
Эммэ.**

А. Гусев

Адыгеим ичыгулэжъхэм мыгъэ Iуахыжыгъэ бжыхьэсэ коцым
щыщэу мы уахътэм ауплъэкIугъэм ипроцент 80-р гъомылапхъэкIэ
бгъэфедэнэу щыт. Бжыхьэсэ лэжыгъэм илухыжын икIэх
зэфэхьысыжъхэм кыатегушыIэхэзэ, АР-м макъу-мэщымкIэ и
Министерствэ ар кыщалауагъ.

ПстэумкIи гектар **108592-рэ**
апхьыгъагъ. Ащ щыщэу мин
90961-р коцым рагъэубыты-
гъагъ, бжыхьэсэ хьэр **8251-м**
тырапхъэгъагъ, рапсыр **8984-рэ**
хьуштыгъ. Мэкъу-мэщымкIэ
Министерствэм кыкIыхэрэмкIэ
ыкIи чыгулэжынымкIэ иотдел
ипашэу Абрэдж Эммэ кызэ-
рилуагъэмкIэ, гурытымкIэ лы-
тагъэу, зы гектарым центнер
49,8-рэ кырахызэ, коцэу, хьэу

тонн **496190-рэ**, рапсэу **8984-рэ**
кыаугъоижыгъ.

Ом изытет мыгIи иягъэ кы-
гъэкIуагъ. КIымэфэ уахътэхэм
ощх-осхэр ебэкIыгъэх, гъатхэм
лэжыгъацэхэр зыщарыхъощт-
хэм макIэу къещыгъ. Зэрэгъ-
гъагъэхэу кырахыгъэп, ау
Iофхэр дэйхэу Iлон плэкIыштэп.
БлэкIыгъэ илъэсым кыаугъо-
ижыгъагъэм нахь тонн мин
60 фэдизкIэ нахьыб мыгъэ

лэжыгъэу кырахыжыгъэгъэр.

ГушыIэм пае, блэкIыгъэ илъэ-
сым коцым изы гектар, гуры-
тымкIэ лытагъэу, центнер 43-м
ехъу нылэп кыкIыгъагъэр,
мыгъэ 49,9-рэ хьугъэ, хьэм
центнер 42,8-рэ гъэрекIо кыты-
гъагъ, мыгъэ 49,1-рэ кыкIыгъ.

— ХьызмэтшIаплэхэм
хэушъафыкIыгъэу
ягугъу пшымэ,

зы гектарым,
гурытымкIэ лытагъэу,
центнер 70 —
80 кызыхыгъэхэр
ахэтых. Игъом
чылапхъэр чыгум
езыгъэкIугъэу,
IофшIэнхэр
зэшIозыхыгъэхэм
ащ фэдэ лэжыгъэ
бэгъуагъэ кырахын

Мыгъэ кызщыкIагъэр рапсыр
ары. Бжыхьэм ар зыхалъха-
гъэм кышыублагъэу, мы куль-
турэм ишIуагъэ екIынэу ом
зыпарэкли «зигъэпсыгъэп». Ащ
ыпкъ кыкIэу, блэкIыгъэ илъэ-
сым кытыгъэм, ар центнер
23,9-рэ хьуштыгъ, нахь макIэу
мыгъэ кыкIыгъ. Зы гектарым,
гурытымкIэ лытагъэу, центнер
19,8-рэ кытыгъ.

Муниципальнэ образование-
хэм бжыхьасэхэм ялухыжынкIэ
кIэху зэфэхьысыжъэу ашыгъэ-

(ИкIэху я 2-рэ нэклуб. ит).

АуплъэкIугъэм инахьыбэр гъомылапхъэкIэ бгъэфедэнэу щыт

(ИкIэух).

хэм такIэупчIагъ. Абрэдж Эммэ кызырэтIуагъэмкIэ, мы уахъ-тэм пэшорыгъэшъу къатыгъэ пчъагъэхэр ары зигугъу тшын тлъэкIыштыр. Ахэм кызырагъэ-лъагъорэмкIэ, бжыхъэсэ лэжыгъэм анахьыбэу кызыщырахыгъэр, гурытымкIэ зы гектарым центнер **53,9-рэ**, Кошхъэблэ районыр ары. Ащ ичыгулэжхэм коцым центнер **54,2-рэ** кыырахыгъ, гектар **15094-м** — тонн **81859-рэ**.

Джэджэ районым ичыгулэжхэр ащ ыуж итых. Ахэм яб-

жыхъэсэ лэжыгъэ изы гектар, гурытымкIэ лъытагъэу, центнер **51,7-рэ** кыытыгъ, коцыми ащ фэдиз кырахыгъ, гектар **24962-м** тонн **129020-рэ** кыытырахыгъ.

Ящэнэрэр Шэуджэн районыр ары. Ащ ичыгулэжхэм бжыхъасэхэм центнер **51,2-рэ** кырахыгъ. ХэушъафыкIыгъэу коцым игугъу пшымэ, ащ изы гектар, гурытымкIэ лъытагъэу, центнер **51-рэ** кыытыгъ. Гектар **14750-рэ** алхыгъагъ, тонн **75222-рэ** кыаугоижыгъ.

Ом изытет ыпкъ кыкIэу бжыхъэсэ лэжыгъэм иложьын

мыгъэ мэфипшI фэдизкIэ нахъ пасэу фежыагъэх. Ошх зэрэщымылагъэм фэшI лофшIэнхэр псынклэу лъыкIотагъэх ыкIи охътэ кIэкIым аухыгъ. Министертвэм кызырэтIуагъэмкIэ, комбайнэ **470-мэ** лэжыгъэр аложыгъ, хыльэзещэ автомашинэ **677-мэ** зэрацагъ.

Мы мафэхэм мэкъумэщ хызмэтшIаплэхэм етIупшыгъэу лэжыгъэр кызырахахьыгъэу хъасэхэр кыкIэлъыкIорэ еутыгъом фагъэхъазырых. Ау ошх зэрэщымылэм ыпкъ кыкIыкIэ чIыгур пытэ хъугъэшъ, лофшIэн-

хэр зерищыкIагъэм фэдизэу лъыкIуатэхэрэп. Абрэдж Эммэ кызырэтIуагъэмкIэ, процент **60-р** ары нылэп хагъэкIышъугъэр.

Ом иягъэ гъэтхэсэ лэжыгъэми, пхъэшхъэ-мышъхъэхэми арегъэкIы. Аужырэ мээитIум ошх шыагъэп. Ащ фэшI натрыфым хахъорэп, гъунэу ежагъ, тыгъэгъазэми узыгъэгъушIонышхо хэтэп. Пхъэшхъэ-мышъхъэхэм якъэгъэкIын пылъ хызмэтшIаплэхэм псы зэракагъэхорэ системэхэр ялэхэшъ, ахэм ялофхэр нахьышIух. Арэу щытми, зэкIэми зэфэдэу ошх гъэбэжур

ящыкIагъ. А зэпстэумэ кыпкыырыкIэхэзэ, хызмэтшIаплэу лэжыгъэм псы зэракагъэхорэ системэр зыгъэпсыгъэр нахьыбэ хъуным министрствэр ыуж ит.

КызырэтIуагъэмкIэ, зэрэхабзэу, зэкIэ лэжыгъэр Iуахыжъэу, чIыгъухэм ящыкIагъэр арашIыплэмэ, лэжыгъэм и Мафэ республикэм шыагъэунэфыкIышт.

ХЪУТ Нэфсэт.

Тренер шъхъаIэр агъэнэфагъ

Сергей Мирошниченко «Зэкъошныгъэм» итренер шъхъаIэу агъэнэфагъ. Ащ нэлъасэ фэзышыгъэхэр клубым игенеральнэ пашэу Андрей Ушениныр ары.

Сергей Мирошниченко Адыгеим кызыщыгъу, мыекъопэ «Зэкъошныгъэм» хэтэуи кыыхэкIыгъ. Аужырэ илъэси 5-м клубэу «Краснодар» щылэжыагъ.

— Тренер шъхъаIэ хъугъэр ыпэкIэ клубхэу «Спартак-УГП» (Анапэ), «Торпедо» (Волжский), «Газовик» (Оренбург), «Урал» (Екатеринбург), «Краснодар», «Черноморец» (Новороссийск), «Салют» (Белгород), «Динамо» ыкIи «Химки», джащ фэдэу «Луч-Энергия», «Анжи», «Армавир» зыфилохэрэм ащешагъ, — кыытыгъ клубым ипресс-къулыкъу.

Шъугу къэтэгъэкIыжы: бэмышIэу Беслан Аджинджал «Зэкъошныгъэм» итренер шъхъаIэ IэнатIэм Iукижыгъ. Клубымрэ тренер шъхъаIэмрэ зэрэзэдаштагъэу, зээзгыныгъэм кIуачIэ имылэжъэу хъугъэ.

С. Мирошниченко сэмэгумкIэ щыт.

ФК «Зэкъошныгъ»

Къэгъэлъэгъон гъэшIэгъон

КъокIыплэм щыпсэурэ лъэпкъхэм яискусствэкIэ Къэралыгъо музейм и Къутамэ къэгъэлъэгъонэу «Ювелирное искусство Бурятии» зыфилохэр бэдзэогум и 19-м кыыщызэуахыгъ.

Бурятием илъэпкъ шъуахэр, сурэтышIхэм ялэшIагъэхэр, ювелир пкыгъо 300-м ехъу къэгъэлъэгъоным хэхъагъ. Бурятием иблэкIыгъэ чыжъэ ыкIи пкыгъо зэфэшъхъафхэм яшэ-фыбэ зэрагъэунэфыгъэр цыфэу къекIоллагъэмэ нафэ афэхъугъ.

Зэхыхэр кызылэуихыгъ музейм и Къутамэ ипашэу Шъэуа-пцIэкъо Аминэт.

— Тимудей непэ къэгъэлъэгъон дахэ зэхыагъ. Тыжыным, мыжъо лъапIэу кораллым ахышIыкIыгъэ ювелир пкыгъоу Бурятием илэлэсэхэм ашыгъэ-

хэр цыфхэм ядгъэлъэгъуштых. КъокIыплэм щыпсэурэ лъэпкъхэм яискусствэкIэ Къэралыгъо музейм ихъарзынэщ ахэр кыыхыгъэх. Хэтрэ цыф лъэпкъи икультурэ, идунээзэхашIэ зэхьокIыныгъэхэр фэхъухэзэ шыIэныгъэ гъогум кыырэкIо. Ау ижыкIэ шыIэгъэ Iэмэ-псымэхэр, IэшIагъэхэр лъэпкъым ыгъэкIодыхэрэп, — кыылауагъ Шъэуа-пцIэкъо Аминэт.

АР-м культурэмкIэ иминистрэ игуадзэу Кушъу Светланэ зэхыхэр лыгъэкIотагъ.

— Лъэпкъ дахэу бурятхэм

ящылэныгъэ кыпкыырыкIырэ сурэтхэр, пкыгъохэр непэ тинэрылэгух. Анахъ пкыгъо цыкIуми лъэпкъым итарихъ, ишэн-хабзэ кыыреIотыкIы. Дышъэ е тыжыным IэшIагъэхэр зыпылъ цыфым уеплымэ, ащ итетыгъо, лъэпкъэу кызыщыгъэу гъэр кыыбгурагъаю. Къэгъэлъэгъоным къекIоллагъэ бзылъфыгъэ пэпчъ, ежъ пэблэгъэ пкыгъор хигъэунэфыкIышт, — кыылауагъ Кушъу Светланэ.

ЗэлъашIэрэ Iэлэлэсэу, АР-м инароуднэ сурэтышIэу Еутых Асе къэгъэлъэгъоным къеблэгъагъ.

— Лъэпкъ тхыдэр сурэткIэ, пкыгъо зэфэшъхъафхэмкIэ, шъуашэхэмкIэ кызыгъэлъэгъу-кIырэ къэгъэлъэгъоным непэ тинэрылэгух. ХэшыпыкIыгъэ коллекциер тишъолпыр шIухъафтын дахэ фэхъугъ. — кыылауагъ Еутых Асе.

— Экспозицием игъэпсыкIэкIэ ащ хэлэжъэрэ лофшIагъэхэр зэдэгъушIэхэрэм, зым адырэм хахъо фишIыжырэм фэд. Лъэпкъым изэфэмьдэныгъэрэ инэшанэхэмрэ нэм кыыкIэзыгъэуцорэ пкыгъохэр непэ шъуинэрылэгух. Тишэн-хабзэхэр, тикультурэ, тишыIэкIэ-псэукIэ, тичIыопс зыфэдэр бзэмылоу пкыгъохэм кыауатэ, — хигъэунэфыкIыгъ КъокIыплэм щыпсэурэ лъэпкъхэм яискусствэкIэ Къэралыгъо музейм Москва дэтым илофшIэу Оюна Галдановам.

СурэтышI-ювелир пэпчъ илъэпкъ ынапэ кыырегъэлъэгъу-кIы, лъэуж хэхыгъэ къегъэнафэ. ЛофшIагъэхэм псэ апытым фэд. Ювелир пкыгъо пэпчъ тарихъ гъэшIэгъон пылъ.

Iэлэлэсэхэм ялофшIагъэхэм

ахэм ягупшысэхэм уахачэ, чIыопсым зэпхыныгъэу дырIэр ахэолъагъо, дунаим идэхагъэ зэхыуагъашIэ. Лъэпкъым игъашIэ дэлорышIэхэзэ, Iэлэлэсэхэм ягупшысэхэр алапэкIэ агъэчынхэр афызэшIокIы. Ахэм ялэшIагъэхэмкIэ пкыгъохэр гъэбаигъэ, дышъэм, тыжыным, мыжъом, гъучлым ахэшIыкIыгъэ сурэт блэрхэмкIэ гъэдэхагъэх. Ары паклошъ, шъом хэшIыкIыгъэ шыуанэхэу тыжынкIэ гъэдэхагъэхэр нэм кIапкIэх. Зыми фэмьдэхэу, Бурятием ифэмэбжымым кызыыхъырэ къамэхэм тыжыныкIэ дахэхэр яI.

Бурятмэ ювелир искусствэ зыми зэрэфэмьдэр, IэлкIэ-лъапкIэу, баеу зэрэщытыр къэгъэлъэгъоным къеушыхъаты. Урысыем икъокIыплэ шъолпырхэм ащыпсэурэ лъэпкъхэм яискусствэ кызыгъэлъэгъу-кIырэ лофшIэгъэ зэхэуытэгъэ анахъ бай дунаим щызылэхэм КъокIыплэм и Къэралыгъо музейм ащыщ. Ащ урыгушхонэу зэрэщытым имызакоу, цыфхэм зэлъагъэшIэн фае.

лофтхъабзэм Адыгэ Республикэм ишIэныгъэлэжъхэм ащышхэр, лъэпкъ интеллигенцием инахьыжъ гъэшIуагъэхэр, АР-м культурэмкIэ и Министерствэ илIыкIохэр, журналистхэр ыкIи искусствэр зикIасэхэр хэлэжъагъэх. Мэфэкл зэхыхэр зэгъагъэу, узIэпищэу, уигъэдалоу гъэпсыгъагъэ.

Чъэпыогум и 27-м нэс къэгъэлъэгъоным лоф ышIэшт.

ЛЪЭПШЪЫКЪО Фатим.

Сурэтхэр авторым иех.

«Адыгэ тхыпхъэхэр. Лъэхъаным диштэу сыдэуштэу бгъэфедэштха»?

Мыщ фэдэ лофтхъабзэ бэмышлэу шыкыагъ АР-м и Лъэпкъ музей ихъаклэщ. Адыгэ дышъэидэм изэтегъэуцожьын, изэгъэшлэн ыкйи игъэфедэн мэхъанэшхо зилэ лъэпкъ лофыгъу. АР-м ибзыльфыгъэхэм я Союз ыкйи АР-м илэпэласэхэм, лъэпкъ лэпэщысэшынм пылхэм я Ассоциация илэпылэгъухэу Къохъужь Саидэ исервис еджаплэ лофтхъабзэр зэхищагъ. Адыгэ лъэпкъ лэпэщысэхэм якъэхъумэн ыкйи яхэгъэхон проектър атегъэпсыхъагъ.

нэрылэгъу материалыр бэу щагъэфедат, мастэр зэрэхэп-щышт шыкыагъ, тхыпхъэ бзы-пхъэхэу бгъэфедэштхэри, нэ-мыкйи лъэныкхъэхэри къыщалотатгъэх. Проектым къыдхэлъыта-гъэу ахэм зэхашэрэ мастер-классхэм къэгъэлъэгъонхэр нахъ гъэшлэгъон къашых.

Шэкым узэрэтэтхэн плъэкы-щтыр зэкълэми ашлогъэшлэгъо-ныгъ, хэушъафыкыгъэ крас-кэлэ шэкл шлуцлэм адыгэ тхы-пхъэхэр тырашыхъагъэх.

Лэпэласэхэр Лофтхъабзэм зэрэщыгугъыхэрэр

— Адыгэмэ ядышъэидэн Лэп-лэсэныгъэм икъэхъумэн, лъэп-къым илэужыкълэ ар едгъэшлэ-ным тызэрэхэлъажьэрэм гушхуа-гъэ къытхелъхъэ. Ныбжыкълэхэр тилъэпкъ культурэ зэрэбаим, зэрэдахэм цыгуагъэ хъунхэмкълэ, ясэнаушгъэ къыхэгъэщыгъэ-нымкълэ мы проектым ишлогъэ-шхо къэкълэшт. Непэрэ шъуашэм къыдиштэшт тхыпхъэ зэфэшъ-хъафхэм яшлын зэдгъэшлэшт, шылакълэ зыдедгъэштэшт, — **къыхигъэщыгъэ Лэпэласэу Гумэ Ларисэ.**

— Непэрэ шъуашэр зыщы-плъэныр бэмэ къырагъэкълэп, арышъ, зы пкъыгъо цыкълэу цы-гъыным дебгъаштэмэ, ар къе-гъэкълэракълэ. Дышъэ луданэр зыщыгъэфедэгъэ лалъмэкхэр, жьыфхэр джырэ мафэм къы-хэхъажьых. Ныбжыкълэхэм непэ-тэ ядгъэлъэгъурэ щысэр ары

тапэклэ зэрэпсэуштхэр. Культур-нэ хэхъоныгъэхэр обществэм ыкйи къэралыгъом ашлынмкълэ ныбжыкълэхэм яеплъыкълэ, яшлю-гъоныгъэ, уасэу зыфашыжы-рэм бэ ялытыгъэр, — **къы-луагъ Мыгу Рузанэ.**

— Пкъыгъоу шылагъэхэмрэ джы Лэпэласэхэм ашыхэрэмрэ къекълэплагъэхэм зэрагъэпшэнхэ альэкълэшт. Дышъэ ыкйи тыжын хэдыкыгъэ зилэ шъуашэм ифэ-шъошэ чыплэ едгъэгъотыжын фае. Адыгэ тхыпхъэхэр, непэрэ мафэм диштэу ахэр зэрэбгъэ-федэштър непэрэ зэлукълэгуым цызэхэтфышт, пшъашъэхэм ар альыдгъэлэсышт, — **къылуагъ Джарымэкъо Зурет.**

— Адыгэмэ ялэпэлэсэныгъэ, культурэ ибаиныгъэ нэмыкйи лъэпкъхэм ягъэшлэгъэным ты-зэрэхэлъажьэштм гушхуагъэ къытхилъхъанэу, творческэ хэ-хъоныгъэхэр джыри тигъэшлынэу тыщэгугъы, — **хигъэунэфы-кыгъэ Битэ Азэ.**

Мы проектър сурэтхэмкълэ, тхыпхъэхэмкълэ, Лэпэласэхэм ялофшлэгъэ дэгъухэмкълэ бай, дышъэидэм ищыкълэгуэ луданэ лъэпкъхэри, лэмэ-псымэхэри, тхыпхъэ хъазырхэр зэрагъап-кълэхэрэри, ахэр саем е цыем зэрэрагъэкълужьхэрэри нэры-лэгъу къыпфашых.

Анахъэу къыхэгъэщымэ шлюигоор дышъэидэм ишыкълэ хэзыгъэ имылэу къагъэлъагъо-зэ ыкйи къауатэзэ а зэкълэ Лэ-пэласэхэм къызэрэзэхэафыгъэр ары. Лофтхъабзэм икълэщакълэхэм лофышхо ашлагъ.

Дышъэидэныр зэрагъашлэзэ, дунэе культурэ иным илахъ анахъ гъэшлэгъон зыфагъэнэ-лосэн амал ныбжыкълэмэ ялэ мэхъу. Адыгэ лъэпкъым ита-рихъ къыпкъырыкълэхэзэ, цыф лъэпкъ зэфэшъхъафхэр нахъ зэрэшлэхэ ыкйи зэпэблагъэ зэрэ-рэхъухэрэр лофтхъабзэм шы-клагъэтхыгъ. Джырэ уахътэм Адыгеим дышъэидэмкълэ Лэпэласэ-хэр бэу илэхэ зэрэхъугъэр, ахэм мы лэшлагъэр Лэпэлэсэныгъэ иным, искусствэ лъагэм зэрэ-нагъэсыгъэр, ижъ-ижъыжыкълэ шылэгъэ дышъэ луданэр къа-штэжыгъэу, цыфыбэу искус-ствэр зыкълэбылхэм гушлуагъо, шлур къазэрафахырэр нэры-лэгъугъ.

Лофтхъабзэр дахэу рекълэу. Ныбжыкълэу ащ хэлэжъагъэхэм гъэшлэгъоныбэ зэралъэгъугъэр къыталуагъ. Адыгэ культурэм, шэн-хабзэхэм нахъ апэблагъэ зэрэхъугъэхэр къыхагъэщыгъ.

ЛЪЭПШЫКЪО Фатим.
Сурэтхэр авторым иех.

Адыгэ шэн-хабзэхэм якъызэ-тегъэнэн фэгъэхыгъэ проек-тышхом игъэцэкълэн епхыгъэу илээсым къыкълэцл Къохъужь Саидэ лофтхъабзэу ригъэкълэ-рэр бэ. «Нахъыжымрэ нахъы-кълэмрэ язэфыщытыкълэ» зыфило-рэ десэхэр филологии шлэныгъэ-хэмкълэ докторэу, профессорэу Унэрэкъо Рае игъусэу мэкъу-гъу мазэм шылагъэх. Дышъэ-идэным идесэхэр ащ къыкълэлы-кълэуагъэх.

Мы проектым мурадэу илэр адыгэ дышъэидэр ыкйи ащ ишы-кълэ икълэу ныбжыкълэхэм алы-гъэлэсыгъэныр, ар лъэпкъ куль-турэм илахъ гъэнэфагъэу зэрэ-щытыр агурыгъэлэгъэныр ыкйи зэрашыщтыгъэм фэгъэнэлосэ-гъэхэр ары. АР-м илэпэласэхэм ыкйи лъэпкъ лэпэщысэшынм пылхэм я Ассоциация хэтхэу Гумэ Ларис, Битэ Аз, Джарымэ-къо Зурет, Мыгу Рузан егъэ-джэн сыхъатхэр агъэхъазыры-гъэх.

Лофтхъабзэм икълэщакълэу Къо-хъужь Саидэ зэхэхэр пэублэ псалъэкълэ къызэлэуиыхыгъ.

— Адыгэхэм якультурэ, яшэн-хабзэхэр къыткълэухъэрэ лэ-ужхэм ягъэшлэгъэнымкълэ непэрэ лофтхъабзэм ишлогъэшхо къэ-кълэшт. Ахэр нэрылэгъу афэхъу-хэмэ, нахъ ашлогъэшлэгъоны-щтых. Непэрэ егъэджэн сы-хъатхэм цыфыбэу къагълэплагъ, шъхъадж нахъ шлогъэшлэгъон лъэныкълэм зыфигъэзагъ, ахэр лъызыгъэкълэнтхэри къахэкълэ-хэу тэгугъэ. Ижъыкълэ агъэфедэ-щтыгъэ шыкълэхэм ямызакъоу,

джырэ лъэхъаным ашлогъэшлэ-гъонэу шэкым тхыпхъэхэр зэ-ратырагъэшыхъэхэрэр, дышъэ-идэныр къарагъэлъэгъуштых, ахэм адыгэ нэшанэ ялэшт. Адыгэ тхыпхъэхэр лъэхъаным диштэу зэрэдгъэфедэштхэм ишъэфхэм шъуащыдгъэгъозэшт, — **къылуагъ Къохъужь Саидэ.**

Лофтхъабзэр лъыгъэкълэотагъ адыгэ лэпэщысэхэм яшлынкълэ Лэпэласэу, филологии шлэныгъэ-хэмкълэ кандидатэу, арабистэу, АКЪУ-м икълэпэгъаджэу Кушъу Сулетэ. Лъэпкъым идышъэ-идэныр итарихъ фэгъэхыгъэу «Адыгэхэр зыпылгыгъэхэ лэш-ла-гъэр дышъэ луданэкълэ хэшлы-кыгъэныр» зыфилорэ егъэджэн сыхъатыр гъэшлэгъонэу кълэуагъ. Дышъэидэным илэпэласэхэм

Юбилей

АР-м и Лъэпкъ хъарзынэш иилъэси 100 гъогу

Бэдзэогъум и 22-м, 1924-рэ илъэсым Адыгэ (Черкесс) исполкомым Гупчэ хъарзынэщым фэгъэхыгъэ иунашьоу «О немедленных мерах по организации периферийных архивов» зыфилорэр илэу-бытыплэу, хъарзынэш бюрор зэхэщэгъэныр игъоу ылъэгъугъ.

Ащ иапэрэ пашэу Роман Николаевич Горнаевыр ыкӀи азы уахътэм статбюроми илэ-шъхьэтетынэу ыгъэнэфагъ. Лъэ-жэпӀакӀэм бэ ышӀэн фэгъэгъэр: хэку хъарзынэшхэм яфондхэр, зэкӀэ чӀыплэ лъэжӀапӀэхэр тэрэ-зэу гъэлорышӀэгъэнхэр, ухъумэ-гъэнхэр, клэхэр ахэгъэхьогъэнхэр, ахэр учет шыгъэнхэр. Хъарзынэш бюрор Адыгэ хэку исполкомым епхыгъагъ, ащ готэу Гупчэ хъарзынэщым ыкӀи Темыр-Кавказ край бюром афэгъэгъагъ, ахэм зэкӀэ ищы-клэгъэ лӀыпӀэгъур кыратыштыгъ, илофшӀакӀи лъыплъэщтыгъэх.

Адыгеим хъарзынэш лӀофым изетегъэуцон псынклӀэу щыпхы-ращыгъэп. Ащ къежӀэплэ-лъэпсэ пытэ илагъэп, мы лъэныкъомкӀэ лӀоф зышӀэнэу агъэнэфагъэри зы нэбгырэ зэкъуагъ — лӀэшъхьэ-тетыр, документхэм якъэухъу-мэнкӀэ унэ тэрэзи ялагъэп. 1925-рэ илъэсым унэ къарати, хъарзынэщым чӀэлъ документ-хэм язэгъэфэн-зэхэдзын фе-жъагъэх.

1936-рэ илъэсым Адыгеим икӀэлэ шъхьалэу Мыекъуапэ агъэнэфагъ. Ащ епхыгъэу Адыгэ хэку хъарзынэш гъэлорышӀа-плэр ыкӀи Мыекъопэ хъарзы-нэш къутамэр зэхэгъэхьагъы-гъэх. М. Н. Коночкиныр ахэм

ялэшъхьэтетэу агъэнэфагъ. 1938-рэ илъэсым мы лъэжӀапӀэр Адыгэ автоном хэкум и Къэралыгъо хъарзынэш хъугъэ.

Адыгеим ихъарзынэш фонд утынышхо фэхъугъ Хэгъэгъу зэ-ошхор. Пыир кызырэбэнэгъэ хэгъэгъум ушызеклоныр псынклӀа-гъэп, ауми, Адыгэ хэку хъар-

зынэщыр Гурыт Азием агъэко-щыгъагъ, къэнэгъэ лӀахыр нэ-мыц-фашистхэу тыхэку шыхъу-шлагъэхэм агъэклодыгъ. Мые-къуапэ шъхьафит тидзэхэм зэралыжыгъэм тетэу хэкум зэфэдэкӀэ архивхэм ялофшӀэн щыпадзэжыгъ, ыпэрэм нахь лъэшыжъэу хъарзынэшхэм язэ-

тегъэуцожьын ыкӀи ахэмкӀэ Адыгеим итарихъ изетегъэпсы-хъажьын зэралӀэкӀэу дэлэжъа-гъэх.

Джырэ уахътэм хъарзынэщым ифондхэм мин 200-м нахьыбэ хъурэ документацие зетегъэгъэ-хэр шаухъумэ: унэе мэхъанэ илӀэхэр, сурэттехыгъэ документ-хэр, нэмыкӀхэр кышӀагъэгъунэ. Хъарзынэщым хэку, район, джы республикэ гъэзетхэу 1925-рэ илъэсым щегъэжъагъэу кыдэ-кыгъэхэр, непэрэ мафэхэмкӀэ клӀэжыгъэу, зэкӀэдагъэу ыкӀи Урысые империем я XVIII — XIX-рэ лӀэлӀэгъухэм кыдигъэ-кыгъэ законхэр зэхэуытагъэу чӀэлъых. БлӀэжыгъэ уахътэм игъэпсыкӀагъэр, хабзэу зэры-гъуазэщтыгъэхэр — мыхэр ушэтаклохэм кызыфагъэфедэх, зэхафых. 1869-рэ илъэсым кы-щыублагъэу тинепэрэ мафэхэм къанэсыжъэу мыхэр респу-бликэм ищыӀакӀэ кызыушыхъа-тырэх.

Мыекъуапэ итарихъ кызыще-жъэрэм, чӀыплӀагъэр зыфэдэр, апэрэ псэолӀэжъэхэу джы тлы-тэхэрэр къалэмкӀэ зышӀыгъэ-хэри, языгъэшыгъэхэри; адыгэ къуаджэхэм щылӀэкӀэ-псэукӀэу ялагъэр; 1900-рэ илъэсым Мые-къуапэ реальнэ училищыр кы-зэрэщызыуахыгъэр, Пушкиным и Народнэ унэ, клӀэлэгъэджэ институтыр 1915-м щегъэжъа-гъэу щылӀэ зэрэхъугъэр, та-рихъ хъугъэ-шлагъэхэм яхьылӀа-гъэхэр...

АР-м ихъарзынэш илъэси 100-м кыклоцӀ аугъоигъ, зэхадзыгъэ, зэхафыгъэ документ бэдэдэ чӀэлъ, ахэр зэкӀэ тиблэ-кыгъэ тарихъ илъэоянэх.

Хъарзынэщым чӀыплэ ин шау-быты Хэгъэгъу зэошхом хэлэжъа-гъэхэм, мамырыгъэр кыдэ-зыхыгъэхэм, хэклодагъэхэм ыкӀи псаоу кызыгъэгъэгъыгъэхэм яхьылӀэгъэ документхэм; шӀэжэ тхылышхохэр, фронтым кы-кыгъэ письмэхэр ыкӀи Текло-ныгъэшхор кызырэдахыгъэр кызыушыхъагыхэр.

Хэтрэ цыф лъэпкъыкӀи зы-нахь лъаплэ щымылэр мамыр щыӀакӀэр ары. Зэоуж уахътэр, хэгъэгур ылъэ кытегъэуцожьы-гъэныр, советскэ цыфхэм яча-ныгъэ-лъэшыгъэ зынэсырэр; цыф жъугъэ кызыэрыклохэм Хэгъэгур гъунэнчъу зэрялӀ-плэр хъарзынэщым чӀэлъ угъо-гъэ материалхэм нафэ кып-фашы. Щыгуазэ тызэрэхъурэм-кӀэ, хъарзынэшхэр, АР-м и Лъэпкъ хъарзынэщи зэрэхэтэу, къэралыгъом, ащ щыпсэурэ цыфхэм яблӀэжыгъэ чыжы, янепи, якъэклоцт мэфакӀи иухъу-маклох.

Лъэпкъ хъарзынэщым чӀыплэ хэжыгъэ щырял Хэгъэгум илӀы-хъужьхэм яхьылӀэгъэ угъоигъэ-хэм; джащ фэд, ти Адыгей ылӀапсэ зэрэуцугъэр, лъэны-къуабэкӀэ — гъэсэнныгъэмкӀэ, медицинэмкӀэ, культурэмкӀэ, искусствэмкӀэ, спортымкӀэ гъэ-хъэгъэ инэу ашыгъэхэмкӀэ материал зэфэшъхьаф гъэшӀэ-гъоныбэр мыщ щызылӀуэгъагъ, щызэгъафгъ. Адыгеим ицыф цӀэрыло инхэу, лъэпкъым идахэ языгъэшлагъэхэу — РСФСР-м инароднэ артисткэу Сэмэгъу Гошнагъо, РСФСР-м изаслужен-нэу ыкӀи Адыгэ Республикэм инароднэ артисткэу ШӀэзожъ Розэ, РСФСР-м искусствэхэм-кӀэ изаслуженнэ лӀофшӀэшхоу, АР-м инароднэ артистэу Ахэ-джэго Мэдждэ, псауныгъэр кызухъумэгъэным зишӀушӀэгъэ инкӀэ хахъо фэзышыгъэхэу апэрэ адыгэ-бзылӀыфгъэ врачэу Бек МелӀэхъан, РСФСР-м иза-служеннэу ыкӀи СССР-м ина-роднэ врачэу В. П. Смолиным яунэе фондхэм, ядокументхэм Лъэпкъ хъарзынэщыр къагъэ-баигъ. Ары. ЩылӀэныгъэр зы чӀыплэ итӀэп: хэхъо, зелӀэты, гъэ-хъагъэхэр ешӀых. Арышъ, джы-рэ уахътэм ипэрэтыр ныбжыкӀэ-хэу Хэгъэгур кызыушъумэхэзэ фэхыхэрэм ядокументхэми, нэмыкӀ гъэхъагъэу хэти илэр кызылӀотыкӀыхэрэм Адыгэ Рес-публикэм и Лъэпкъ хъарзынэш чӀыплэ гъэнэфагъэ щырял. Мы тарихъ лъэпсэхэу зилӀэ хъарзы-нэщым коллектив дахэ непэ щэлажъэ, ахэм япшӀэрыл ин егугъухэу агъэцӀагъ: яфонд ин кыпкырыкӀыхэзэ, къэгъэлъэ-гъон зэфэшъхьафхэр агъэхъа-зырых; цыфхэм апэблагъэ нахь зэрэхъушхэм, тарихыр нэфа-гъэ хэлъэу зэралагъохыштым дэлажъэх. Яфонд лӀэпӀэ-лъаплӀэу зэрэхъэ, яамал-лъэкл елӀыты-гъэу ягупшыси хэхъо, ялофи дахэу клӀэлы.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Сурэтхэр: лӀэжыгъэ АспӀан.

Пэнэжыкыуае мэкIэжыы!

Пэнэжыкыуае щыпсэхэрэм ялэлукIэ, яшIоигъоныгэкIэ мыр кьэсэтхы. Цыфхэр ары дэгъу пшIагъеи, дэу узекIуагъеи кьэзыльэгъуштхэр, узгъэдэгъуштхэр.

щтым гъогу бгъуитIум зырызэу еджэкIо шьуашэхэр ащыгъэу, еджэкIо Iальмэкъхэри ашIохэ-лягъэхэу «еджакIохэр» тыра-гъэуцагъэх.

Пчэгуми тыкынынэсыгъэшъ, кыхэдгъэхъон: культурэм и Уни агъэкIэрэкIагъ, ыIупи плиткэхэр Iуальхъэхи, кьэгъагъэхэр арытхэу кьошынхэри Iуагъэуцагъэх, ащ кыдеклужьхэу тIысыплэхэри Iуагъэуцагъэх. Паркыр кьэбзэ-пIабзэу зэкIаукъэбзагъ. Уц шIойми тытеплэжырэп, улпы-хьугъэки бгъотыжыинэп.

Нэчэрэзые укIо хъуми кьэу щылъыр дэгъоу аукъэбзыгъ. Стадион дэгъуи зэтырагъэ-псыхагъ. Адыгэ Республикэм имытынкли хъун ащ фэдэ ста-дион. Районым ит чылагъомэ кьарыкIхэзэ цыфхэр пчыхэрэ

кьакIох гъэлсэфыплэкIэ, спорт джэгуплэхэри илэх.

Мэкъуогъум и 1-м кIэлэцIы-кIухэм якъэухъумэн и Дунэе мафи а стадионым шыагъэу-нэфыкIыгъ. ЗэкIэ кIэлэцIыкIоу районым исхэр шызэрагъэу-гъо-хи мэфэкIыр цагъэкIуагъ.

Асфальт гъогу дэгъухэр кьуа-джэм илэх, ау кьогъупэхэр кьэ-нагъэхэти, ахэми анэсыгъэх, асфальт арагъэкIугъ. Анахъэу сызфэгъушIохэрэр кIэлэцIыкIу-хэр ары: кушъхъэфачъэмкIэ мачъэх, роликмэ атетых, само-катхэри ахэтых; уяплъынкIэ тхъагъо, гъэмэфэ тхъагъо кьа-фэкIуагъ.

Район ныбжыкIэм апэрэ пащэу илэгъэ Хъут Теуцожь-ригъэжыгъэгъэ Iофыр лъагъэ-кIуатэ.

Пэнэжыкыуае изакъоп, чылэ-гъо пстэуми заужыжыы. Мы зэпстэури республикэ пащэ-хэм, чыплэхэм ащылажыэхэрэм яшIушIагъ. Тэ типсэупIэ непэ кьахэсэгъэцы нэр ыгъэгъушIоу, цыфхэмкIэ гүлэтыплэу, Iэрыфэ-гъоу хьугъэшъ. Тафэраз тичылэ, тирайон пащэхэм, пстэуми гу-альзытэхэрэм, Адыгеим и ЛIышъхъэу чыплэхэр кыкIухъэ-хэзэ Iофхэм язытет ежъ ышъ-хъэкIэ зыуплэкIурэм. Пстэу-ми алэ зэкIэдзагъэу зэдэла-жъэх ыкIи ащ уимыгъэгъу-шIон плъэкIырэп — ар нэры-лъэгъу IофшIэн.

КОЩЭГЪУ Нурыет.

Пэнэжыкыуай.

Сурэтхэр:

Кощэгъу Тамерлан.

ИжыкIэ кышчыублагъэу адыгэм кыкIэхъухъэрэ ныб-жыкIэмэ ынаIэ атыригъэтыгъ, непи ары зэрэщытыр. «Ахэр ары хабзэр зылыгъыштыр, тэри тызылыгъыжыштыр», — аIо.

Пэнэжыкыуае еджэпIаIэр кызышчызэлухыгъэр 2001-рэ илгъэср ары. Ащ шегъэжыагъэу, чылэм ызыныкыу пIоми хъунэу, почтэм узщынэсырэм кышче-гъазэшъ, машинэхэр рыкIонхэу гъогу ашIыгъ. ЕджэпIэр дыре-кIошъ, джа гъогумкIэ кIэлэеджа-кIохэр, машинэмэ ахэтхэу, еджэпIэм кIощтыгъэх. А гъогум кыготэу, псэу унашъхъэмэ кьа-чъэхырэм диутыгъэу псыр рэ-

чъэ. ЕджэкIо щагоу кьэшыхъа-гъэмрэ псыр зэрычъэрэмрэ азыфагу чIыгу щылъыгъ цырау закIэу, гъатхэ хъумэ аупкIэу. Джа чIыгур районым ипащэ аригъэукъэбзи, асфальт тырари-гъэлъхъагъ. Почтэм дэжъ кыиз-щыбгъээзщтым, джа хъалыгъуа-нэу псыр зэрычъэрэм лъэмыдж цыкIу тыраригъалъхыи, убыты-плэхэр илэу зэпырыкIыплэ фа-ригъэшIыгъ. Джа хъалыгъуанэм готэу, гъучIым хэшIыкIыгъэу, гъэлэжыгъэу, чэу мылбагэ Iуа-ригъэшIыхъагъ. Джы еджакIохэр щынэгъончъэу еджэпIэм екIуапIэх.

Чылэ пчэгумкIэ гъогур кыизэ-пыпчэу еджэпIэм укъызщекIу-

ПсыгуIанэр кьызэлIуихыгъ

Адыгеим ичIыопс дэхэ дэд. КьэкIырэ кьэгъагъэхэм гъэтхапэм кышчегъэжыагъэу бжыхъэм нэс зызэрэзэбла-хъурэм улпыплъэн плъэкIышт.

Поселкэу Тульскэм щылэ псыутIэм псыгуIанэхэр кышчызэлIуихыгъэх. Ахэр бэдзэогу ыкIи шышъхъэу мазэхэр ары зыкьэгъагъэхэрэр.

ПсыгуIаныр Урысыем и Тхылъ Плъыж дагъэхъагъ. Мыр зипчъагъэкIэ макIэ хъурэ ыкIи кIодыжырэ кьэгъагъэу Пшызэ шьолъырым ыкIи Адыгеим ипсыу-тIэмэ кьащыкIырэмэ ащыщ. Ащ икьэу-хъумэн мэхъанэшхо иI, сыда пIомэ хъэцIэ-пIацIэхэмкIэ гъомылэпхъэ кьэ-

кIуапIэ мэхъу. Ащ нэмыкIэу, кьэгъагъэм кIэхэмкIэ зеушъомбгъу, арышъ, икьэгъэ-гъэгъу лъэхъан зыпыпчырэм, ипчъагъэ лъэшэу кышчыкIэн ылъэкIышт.

ПсыгуIаныр тыгъэр кызыкьокIырэм дахэу кызызэлIуехы. Пчыхъэм тыгъэр зы-щыкьохъажырэм итхъапэхэр зэфэшIы-жыых. Илъэсым ианахъ фэбэ лъэхъаным кызыэрэкIырэм емылтытыгъэу, тыгъэ-нэбзыл лъэшхэм агъэгъуанлэрэп.

Кьэгъэгъэ кIэракIэм медицинэм ылъэ-

ныкьокIи шIуагъэ хэлъ. Китаим псыгуIа-нэр лъэшэу цагъашIо. Уц лъэпкь 200 фэдиз ащ хашIыкIы, ар зыхэжъукIыгъэ щай ешъох. Кьэгъагъэм ыкIэ кофем ычIыплэ агъэфедэ. Ащ ылъапсэ пхъэшъ-хъэ-мышъхъэм фэдэу агъэлъапIэ, стыры-псым, салатым ахалъхъэ, агъажъэ, агъа-жъо, агъэгъу, IэшIу-lyshlyxэр хашIыкIы.

ПсыгуIанэм ылъапси, ыпкьи, итхъа-пэхэри пшхымэ хъушт, ау тхъапэм кIэу пытыр щэнаут. Кьэгъагъэм ыкIэхэр дэжые цыкIум ехышчырых. Шаим ыкIи кофем мэ IэшIу кыхъауным фэшI ар хагъэкIухъэ. Ащ крахмал кыыхахы, ихъа-джыгъэ щэламэ хашIыкIы.

Кьэгъагъэм шIуагъэу пылпыр кьэп-чыгыуай. ПсыгуIанэр кызызэлIуихыгъэу плъэгъумэ, идэхэгъэ гур кыдешае.

ЛЪЭПШЫКЪО Фатим.

Лъэпшыкьо Фатим

Юфыгъуабэхэм якIэщакIох

УФ-м ФедерациехэмкIэ и Совет кIэщакIох фэху-гъэу, «Женское движение «Единой России» зыфилорэ проектым кыдыхэлъытагъэу хэгъэгум щыпхырашы партием ипроектэу «Бзылъфыгъэм ымак» зыфилорэр.

Социальнэ Юфыгъохэм язэ-шIохын, мы лъэныкъомкIэ Iэ-ныIэгъум фэгъэхьыгъэ хэбзэ-гъэуцугъэхэм зэхьокIыныгъэхэр афэшIыгъэнхэр, бзылъфыгъэу политикэм зыфэзыгъазэхэрэм къотэгъу афэхъугъэныр, къэра-лыгъо къулыкъухэм ахэтыр на-хьыбэ шIыгъэныр ншъэрылъ шхъаIэу ащ иIэхэм ащыщых. 2024-р унагъом и Илъэс зыща-шIыгъэм, демографии ыкIи унэгъо политикэм ягъэпсын бзылъфыгъэм мэхъанэу щыри-Iэм игъо дэдэ мэху.

Адыгеир нитэмэ, мы проек-тым инащ социальнэ полити-кэмкIэ, унагъом иIофхэмкIэ, псауныгъэм икъэухъумэнкIэ ыкIи культурэмкIэ Парламен-тым и Комитет итхъаматэу Наталья Широковар. Проек-тым кыдыхэлъытагъэу Къэ-ралыгъо Советым — Хасэм идепутат бзылъфыгъэхэр, хэ-бзэ гъэцэкIэкIох къулыкъухэм, чIыпIэ зыгъэIорышIэжьиIэ-хэм Iоф ащызышIэхэрэр, АР-м ибзылъфыгъэхэм я Союз хэт-хэр, НыбжьиIэ парламен-тым, къэбар жъугъэм иамал-хэм яIыкIохэр зыхэхъэгъэ ра-бочэ куп зехащэгъ.

Мы движением къэралыгъом лъэшэу зыщегъомбгъу, ихэ-гъэу, цIыфэу исхэм шIуагъэ къафыхъыным ыуж ит бзылъ-фыгъэ чаныбэ ащ зэрехы. «Бзылъфыгъэм ымак» хэтхэр социальнэ лъэныкъомкIэ Юфы-гъуи 150-рэ фэдизмэ кIэщакIох афэхъугъэх. Ахэм ащыщхэм яшIуагъэкIэ хэбзэгъэуцугъэхэм зэхьокIыныгъэхэр афашIыгъэх. ГуыцIэм пае, Наталья Широ-ковар кIэщакIох фэхъугъэу, хэу-шхъафыхъыгъэ цIыф купхэм Iээгъу уцхэр аIэкIэгъэхъэгъэн-хэм, сабыибэ зыпIурэ ны-ты-хэм япенсие игъэпсын, очнэ шIыкIэм тетэу еджэрэ зихэ-хъогъухэм ар къаухыфэкIэ янэ е ятэ кIэлэлпункIэр къыриты-ным афэгъэхьыгъэ зэхьокIыны-гъэхэр хэбзэгъэуцугъэхэм афэ-шIыгъэнхэм фэгъэхьыгъэ джэ-псалъэхэр федеральнэ Гупчэм фэкIуагъэх.

Анахъэу мэхъанэ зилэр еплъыкIэ зэфэшхъафхэр проектым кы-дыхэлъытэгъэнхэр ары.

Адыгэ Республикэм мылькы зэфыщытыкIэхэмкIэ и Комитет иунашъу

Кадастрэ кварталхэу
01:08:0518011-м ыкIи
01:08:0507039-м
ахэхьэрэ чIыгу Iахъхэм
ягъунапкъэхэр
зынэсырэм
игъэунэфын епхыгъэ
Iофыгъохэр зэшIозыхырэ
комиссием
зэхэсыгъо зэриIэщтым
фэгъэхьыгъэ
мэкъэгъэлур
къызэрэхаутырэм,
сайтхэм
зэрарагъахьэрэм
ыкIи зэралэклагъахьэрэм
яхьыллагъ

2007-рэ илъэсым бэдзэогъум и 24-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 221-р зытетэу «Кадастрэ IофшIэным ехьыллагъ» зыфилорэм ия 42.10-рэ статья ия 8 — 10-рэ Iахъхэр гъэцэкIэгъэнхэм тегъэ-псыхагъэу, Адыгэ Республикэм имини-стрэхэм я Кабинет 2008-рэ илъэсым бэдзэогъум и 2-м ышIыгъэ унашъоу N 118-р зытетэу «Адыгэ Республикэм мылькы зэфыщытыкIэхэмкIэ и Комитет и Положение ехьыллагъ» зыфилорэм диштэу унашъо сэшIы:

1. Адыгэ Республикэм мылькы зэфы-щытыкIэхэмкIэ и Комитет чIыгухэм ягъэ-федэнкIэ иотдел:

1.1 кадастрэ кварталхэу 01:08:0518011-м ыкIи 01:08:0507039-м ахэхьэрэ чIыгу Iахъхэм ягъунапкъэхэр зынэсырэм игъэ-унэфын епхыгъэ Iофыгъохэр зэшIозыхы-рэ комиссием изэхэсыгъо къэсынкIэ мэфэ 15 нахь макIэ къэмынэжьиIэу зэхэсыгъор зэрэщыIэщтымкIэ мэкъэгъэлур мы унашъом игуадзэ диштэу аригъэ-хъанэу:

1.1.1 Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкIэкIох къулыкъухэм яофи-циальнэ интернет-сайтэу <http://www.adygheya.ru> зыфилорэм (кадастрэ кварталхэу 01:08:0518011-м ыкIи 01:08:0507039-м якартэ-план ипроекти ащ кIыгъун фае);

1.1.2 гъэзетхэу «Советскэ Адыгеим», «Адыгэ макъэм»;

1.1.3 Адыгэ Республикэм мылькы зэфыщытыкIэхэм и Комитет иинформа-ционнэ пхъэмбгъухэм;

1.2 мэкъэгъэлурмэ кадастрэ квар-талхэу

01:08:0518011-м ыкIи 01:08:0507039-м якартэ-план ипроектэу аIэкиIэгъэхъанэу:

1.2.1 чIыпIэ зыгъэIорышIэжьинымкIэ къулыкъум фаехэм нэлуасэ зыфашIыным пае;

1.2.2 фитыныгъэхэр регистратиие зышIырэ къулыкъум къэбар-телекомму-никационнэ хъытыоу «Интернетым» официальной сайтэу щырилэм ригъэхъаным пае;

1.2.3 чIыгу Iахъхэм ягъунапкъэхэр зынэсырэмкIэ зэдырагъэштэнхэм пае чIыгу Iахъхэм ягъунапкъэхэм ягъэунэфын епхыгъэ Iофыгъохэр зэшIозыхырэ комис-сием.

2. Мы унашъор зэрагъэцэкIэрэм Ады-гэ Республикэм мылькы зэфыщытыкIэхэм-кIэ и Комитет итхъаматэ игуадзэу О. С. Казначевская гъунэ лъыфынэу.

Комитетым итхъаматэу
И. П. БОЧАРНИКОВА

къ. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 19, 2024-рэ илъэс
N 229

Адыгэ Республикэм мылькы зэфыщытыкIэхэмкIэ и Комитет
2024-рэ илъэсым бэдзэогъум и 19-м
ышIыгъэ унашъоу N 229-ОД-р зытетым игуадз

Кадастрэ IофшIэнхэр зыщагъэцэкIэрэ лъэхъаным чIыгу Iахъхэм ягъунапкъэхэр зынэсырэм игъэунэфын епхыгъэ Iофыгъохэр зэшIозыхырэ комиссием зэхэсыгъо зэриIэщтым фэгъэхьыгъэ мэкъэгъэлур

Амыгъэкощырэ мылькыкIэ псэуалъэхэу кадастрэ кварталым итхэм:

Урысые Федерацием ишъолъыр зыфэдэр Адыгэ Республик

Муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ»

псэуплэр къалэу Мыекъуапэ

кадастрэ кварталхэм яномер:

01:08:0518011 ыкIи 01:08:0507039

2024-рэ илъэсым жьоныгъуакIэм и 20-м ашIыгъэ къэралыгъо (муниципальнэ) зээгъыныгъэу N 3-р зытетым диштэу кадастрэ IофшIэн игъэкIотыгъэхэр щэгъэцэкIэх

ЧIыпIэм икартэ-план ипроект игъэхъазырын зэраухыгъэмкIэ макъэ кышъо-тэгъэлур, комиссиер зыдэщылэ чIыпIэм:

къ. Мыекъуапэ, ур. Краснооктябрьскэр, 21

е къэбар-телекоммуникационнэ хъытыоу «Интернетым» ит официальной сайтхэм нэлуасэ ащ защыфэшъушIын шъулъэкIышт:

Адыгэ Республикэм мылькы
зэфыщытыкIэхэмкIэ и Комитет www.adygheya.ru
(Сайтым иадрес)

(Кадастрэ IофшIэным изаказчик, Урысые Федерацием ишъолъырэу кадастрэ IофшIэнхэр зыщызэхашэрэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкIэкIох къулыкъу)

Къэралыгъо регистрациемкIэ, кадастрэмкIэ,
картографиемкIэ Федеральнэ къулыкъу
(Росреестр) <https://rosreestr.gov.ru>
(Сайтым иадрес)

(Кадастрэ учетымкIэ къулыкъу)

Кадастрэ кварталхэу 01:08:0518011-м ыкIи 01:08:0507039-м къахиубытэрэ чIыгу Iахъхэу кадастрэ IофшIэнхэр зыфызэхашэхэрэм ягъунапкъэхэм ягъэунэ-фынкIэ комиссием изэхэсыгъо зыщыкIощт чIыпIэр: къ. Мыекъуапэ, ур. Красно-октябрьскэр, 21

2024-рэ илъэсым шышъхъэлум и 14-м сыхъатыр 9.30-м.

ЧIыгу Iахъхэм ягъунапкъэхэр зынэсырэм зыщытегушылэштхэ зэхэсыгъом хэ-лажъэ зышIоигъом зыщыщыр къэзыушыхъатырэ документрэ чIыгу Iахъыр иунэе мылькы зэрэхахьэрэр кызыщыгъэшъыпкъэжьиIэ документхэмрэ ыIыгъынхэ фае.

ЧIыпIэм икартэ-план ипроект хэхьэрэ чIыгу Iахъхэм ягъунапкъэхэр зэрашIо-мытэрэзымкIэ тхылъхэр

2024-рэ илъэсым бэдзэогъум и 24-м кыщегъэжъагъэу 2024-рэ илъэсым шы-шъхъэлум и 13-м нэс ыкIи

2024-рэ илъэсым шышъхъэлум и 15-м кыщегъэжъагъэу 2024-рэ илъэсым Iо-ныгъом и 18-м нэс комиссием рахьыллэнхэ фае.

2007-рэ илъэсым бэдзэогъум и 24-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 221-р зытетэу «Амыгъэкощырэ мылькыкIэ къэралыгъо кадастрэм ехьыллагъ» зыфилорэм ия 42.10-рэ статья ия 15-рэ Iахъ диштэу а тхылъыр зэхагъэуцэ. Ар аIэклэзыгъэ-хъагъэм ыпъэкъуацIэ, ыцIэ, ятацIэ, чIыгу Iахъыр зыем иадрес ыкIи (е) излектрон почтэ, зыщыщыр къэзыушыхъатырэ документым иреквизитхэр, чIыгу Iахъым игъунапкъэ мытэрэзэу агъэнэфагъэу зыкIилытэрэр, чIыгу Iахъым икадастрэ номер е чIыпIэм икартэ-план ипроект диштэу чIыгу Iахъыр къызэрэгъэлъэгъуа-гъэр ащ итынхэ фае. Зигугъу къэтшIыгъэ тхылъым кIыгъунхэ фае ар къалэклэ-зыгъэхъагъэм а чIыгу Iахъыр иунэе мылькы зэрэхахьэрэр кызыщыгъэшъыпкъэ-жьиIэ документхэм якопиэхэр е чIыгу Iахъыр къафыхагъэкI зэхъум ащ игъунапкъэхэр зыщагъэнэфэгъэ нэмыкI документхэр.

Ащ фэдэ тхылъхэр къазырамыхьыллэхэкIэ, чIыгу Iахъхэм ягъунапкъэхэмкIэ зэдемыгъэштэныгъэ щымыIэу альыгъэ.

Шыгъачьэр

Адыгэ Республикэм ишлұхъафтын ильыгъ

Шы лъэпкъ къабзэхэр зыхэ-лэжьэгъэхэ шыгъэчъэ гъогуни 7 программэм кыдыхэлъытэгъагъ, шлұхъафтын фондым сомэ 1150000-рэ ильыгъ. Лъэныкъоу зыщызэнэкъокъугъэхэр: «Шлұхъафтын ин», «Шы лъэпкъ къабзэхэр зылыгъ заводым ыцлэклэ шлұхъафтын», «Критериумым» ишлұхъафтын», «Адыгэ Республикэм ишлұхъафтын инэу Дерби», «Элитэм ишлұхъафтын», «Мыекъопэ ипподромым ыцлэклэ шлұхъафтын». Метрэ 1000-м кыщегъэ-жъагъэу 2400-м нэс гъогуанэмэ якыльэгъагъ.

«Адыгэ Республикэм ишлұхъафтын инэу Дерби» зэрылгыгъэ къэгъэчъэн шъхалэр япллэнэрэу щытыгъ. Ащ теклоныгъэ кыщы-дзыхырэмэ апае фондым сомэ мин 500 кыщыдэлъытэгъагъ. Ильэсищ зыныбжъ шы лъэпкъ

къабзэхэу 4 ащ хагъэлэжьагъ. Зэклэмэ анахъ псынклэу метрэ 2400-рэ хуэрэ гъогур къэзыкы-гъэр шлұцлэ-пцлэгъоплэ хаклоу «Фантастик бой» зыцлэр ары, шыкъэгъагъэу ар зыгъэлорышлэ-гъэр Шыгъуц Айдэмыр. Гъогу-уанэм такыкыи 2-рэ нэгъэуплэ-плэгъу 32-рэ уахтэу тырагъэкло-дагъэр. Мы шыр шыгъагъэхэм захэлажъэрэм кыщыублагъэу мыр ящэнэрэ теклоныгъэ хуэгъэ. Ятлонэрэ чыплэр зыхыгъэр Эскиз Чарм, Итс Модерн Эклипс ящэнэрэу къэсыжыгъ.

Спортивнэ зэнэкъокъухэр концерт программэм кыгъэклэрэкла-гъэх, ащ Адыгэ Республикэм итворческэ купхэр хэлэжьагъэх. Клэлэцлыкхуэм апае программэ гъэшлэгъон зэхачэгъагъ, джэгуклэ зэфэшъхъафхэри зэнэкъокъухэри ащ хэтыгъэх.

Мыекъопэ ипподромым шыгъэчъэ мэфэкышхоу «Адыгэ Республикэм ишлұхъафтын инэу Дерби» зыфилорэр бэдзэогум и 21-м щыкылагъ. Гъэмаффэм шыгъагъэр зэрэрагъэклокыгъэр бэхэмклэ ошлэ-дэмышлагъ, ау гуапэ ащыхугъ.

Зэхэщаклохэм — шыхэр зылыгъ-хэм я Ассоциациерэ физическэ культурэмрэ спортымерклэ Адыгэ Республикэм и Комитетрэ - мыш фэдэ шыгъэчъэ зэнэкъокъухэр нахыбэрэ рагъэклокыхэзэ ашынэу рахухъэ. Республикэ ипподромым испортивнэ лофтхъаб-зэмэ инджылыз къэгъэчъэш лъэпкъ къабзэхэр ахэгъэлэжьэн-хэмклэ лиценzie щылэ зэрэху-гъэм а лофыгъор нахъ къафигъэ-псынклагъ. Джы мыш кыщычъэр-рэмэ кыдахырэ теклоныгъэхэр

официальнэклэ агъэклоштых ыкы рейтингхэр къафагъэшъошэщтых. Ащ ишлұагъэклэ Адыгеим шыгъэ-чъэш анахъ дэгъоу илэхэр къэ-нэфэщтых, ахэр нэмык! зэнэкъо-кы инхэми ахэлэжьэщыхуштых. Нэмык! шъолъырхэм ащыщхуэ лэпэлэсэныгъэшхо зыхэлэхэри Мыекъопэ шыгъэчъэ зэнэкъокъу-хэм нахыбэу къахэлажъэхэ хушут. А лофыгъошлұхэр социаль-нэ нэклубгъохэм къащырилотыкыгъ Адыгеим и Лышъхъэу Къумплыл Мурат.

Спартакиадэр

Юфшлэкло купмэ заушэтыгъ

Эпидемиологиерэ къэбзэныгъэмрэклэ Адыгэ Республикэм и Гупчэ икомандэ Мыекъуапэ илофышлэ купхэм я Спартакиадэу 2024-рэ ильэсым рагъэклокырэм пэрытныгъэр щуубытыгъ.

Спартакиадэр волейбол зэнэкъокъухэмклэ рагъэжъагъ, ар Адыгэ къралыгъо университетым щыкылагъ. Адыгеим икълэ шъхалэ иорганizations 6 ащ хэлэжьагъ. Пхъэдзым кызэригъэлэжьагъэм елытыгъэу купитлүмэ ахэр ахэхъагъэх. Купэу А-м хэфагъэмэ ащытекылагъэр кыыхэгъэщыгъэным пэе парти-хэр къэлъытэжыгъээнхэ фаеу хуэгъэ, сыда плэмэ, депутатхэр гъэсэныгъэм илылохэм атекыла-гъэх, эпидемиологиерэ къэбзэ-ныгъэмрэклэ Гупчэм икомандэ депутатмэ ешлэгъур къашлұа-

хыгъ. Зэфэхысыжъхэр за-шыхэм, эпидемиологиерэ къэ-бзэныгъэмрэклэ Адыгэ Респу-бликэм и Гупчэ икомандэ фина-лым ихъагъ ыкы ащ клэлэцлыкы-лыгъыплэу N 56-м икомандэ пчъагъэр 2:1-у щытекылагъ. Ящэнэрэ чыплэм пэе гъэсэн-гъэмклэ Комитетыр клэлэцлыкы-лыгъыплэу N 7-у «Теремок» зы-цлэм дешлагъ ыкы текылагъ.

Спартакиадэм иятлонэрэ едзы-гъоу тапэклэ щылэщтыр есыным фэгъэхыгъэщт, ар бэдзэогум и 27-м зэхачэщт. Зэклэмкы Спар-такиадэм спорт лъэпкыи 6 хэхъэ.

Зэхэзыщагъэр ыкыи кыдыззы-гъэкырэр:
АР-м лъэпкъ Юфхэм-клэ, Іэкыб къралхэм ащышсэурэ тильэпкъэ-гъухэм адыряІэ зэпхы-ныгъэхэмклэ ыкыи кърбар жъугъэм инамалхэмклэ и Комитет
Адресыр:
385000
к. Мыекъуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщылэр:
385000,
к. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм кыаихырэр А4-клэ заджэхэрэ тхъапэхуэ зипчъагъэкІэ 5-м емыхъухэрэр ары. Са-тырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахъ цыкылунэу щытэп. Мы шапхъэ-хэм адимыштерэ тхыгъэхэр редакцием зэкІегъэкІожыхъ.
E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
УФ-м
хэутын Юфхэмклэ, телерадиокекытын-хэмклэ ыкыи зэлы-Іэсыклэ амалхэмклэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ
гъэлорышлалэ,
зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
АО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
к. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкІэмкыи пчъагъэр
4486
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1225

Хэутыным узшыкІэтхэнэу щыт уахъэр
Сыхъатыр
18.00
ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахъэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор
шъхалэр
Мэщлэкыо С. А.

ПшъэдэкІыжъ зыхырэ секретарыр
ЖакІэмыкыо А. З.